

Fővárosi Ítéltábla a felperes neve(felperes címe) felperesnek az OBH Jogi Képviselési Főosztály (címe; ügyintéző: dr. Knapik Zoltán) által képviselt alperes neve (címe) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében a Balassagyarmati Törvényszék 2018. április 19. napján kelt 27.P.20.809/2017/14. számú ítélete ellen a felperes részéről 17. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és a felperes által a Magyar Államnak fizetendő kereseti illeték összegét 36.000 (Harminchatezer) forintra felemeli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy a Magyar Államnak külön felhívásra fizessen meg 48.000 (Negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság az ítéletével a felperes keresetét elutasította, és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 15.000 forint feljegyzett eljárási illetéket. Megállapította, hogy a felmerült költségeiket a felek maguk viselik.

Határozata indokolásában rögzítette, hogy a peres felek között a felperes által kezdeményezett kártérítés megfizetése iránti per van folyamatban a ... Törvényszéken, mely eljárásban benyújtott előkészítő iratában az alperes a felperes egy korábbi ügyére utalással az alábbiakat adta elő: "Felmerül a gyanú, hogy ... - a ... Bíróság ... számon folyamatban volt per felperese - a ... Bíróság előtt ... számon folyamatban volt pert kizárólag azért indította jelen per felperesével szemben, hogy jelen per felperese elismerhesse a követelést azzal, hogy a számára kedvezőnek vélt megállapítások jogerős ítéletben szerepeljenek." Az alperes ugyanebben az iratában hivatkozott továbbá arra is, hogy "A ... Bíróság ... számú ítéletében foglalt pénzfizetésre vonatkozó rendelkezést a felperes nyilvánvalóan nem teljesítette ... felé."

A felperesnek a személyiségi jogait sértő alperesi károkozó magatartás miatt, a becsület és a jóhírnév megsértésének a megállapítása, 250.000 forint sérelemdíj megfizetése, elégtételadasként bocsánatkérő levél írása és a jogsértő beadvány visszavonására kötelezés iránti kereseti kérelmét elutasító döntését a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (későbbiekben: Ptk.) 1:3. §-

ára, 2:45. § (1) és (2) bekezdésére, 2:52. §-ára, 6:518. és 6:519. §-aira, valamint a 6:549. §-ára alapította.

Azzal érvelt az elsőfokú bíróság, hogy a bírósági jogkörben okozott kár megtérítése folytán igényelt sérelemdíj személyiségi jogi jogsértést feltételez. Személyiségvédelmi igényt olyan jogsértő magatartás, cselekmény alapol meg, amely az egyén személyhez fűződő jogát is sérti. A sérelemdíj megállapításának feltétele tehát a bizonyított személyiségi jogi jogsértést kiváltó jogellenes magatartással okozati összefüggésben keletkezett nem vagyoni hátrány.

A felperes által a keresetében sérelmezett kijelentéseket vizsgálva megállapította, hogy azok nem alkalmasak a felperes becsületének és a jóhírnévhez való joga megsértésének a megállapítására, a sérelmezett közlés ugyanis - a felperes kereseti hivatkozásával szemben - nem tényállításként, hanem az alperes részéről az adott per kapcsán kialakult véleménynyilvánításként, értéktételeként minősíthető. A "Felmerül a gyanú" kezdetű mondatban az alperes a kártérítési per kapcsán összegezte a véleményét, és a felperesi nem-teljesítéssel kapcsolatos megjegyzés is véleménynek minősül, melyet az alperes nem öncélúan, hanem a perben előadott érdemi védekezésnek fogalmazott meg.

A felperesi hivatkozásokkal szemben kiemelte, hogy a bíróság, mint jogi személy esetében a Bírói Etikai Kódex hatálya nem értelmezhető, peres félként pedig a törvényszéktől ezeket a szabályokat nem lehet számon kérni. Megállapította továbbá, hogy a sérelmezett alperesi előkészítő irat egyetlen kijelentése sem utal a felperes ügyvéd mivoltára, így az azzal kapcsolatos hivatkozása, hogy őt az alperes a beadványban elsősorban ügyvéd mivoltában sértette, minden alapot nélkülöz. Utalt arra is, hogy a jóhírnév és a tisztesség polgári jogi alapelveinek esetleges sérelme személyiségvédelmet nem alapol meg.

Mivel a felperes nem tudta igazolni, hogy a terhére az alperes a hivatkozott beadványban foglaltakkal személyiségi jogi jogsértést valósított meg, ezért a személyiségvédelmi szankciókat is megalapozatlanul igényelte.

Az elsőfokú bíróság a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (későbbiekben: régi Pp.) 78. § (1) bekezdése alapján a pereszes felperest kötelezte az általa igényelt sérelemdíj mértékéhez igazodóan számított kereseti illeték megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben annak megváltoztatása és a kereseti kérelmének történő helyt adás érdekében a felperes nyújtott be fellebbezést, melyben az elsőfokú bíróság ítéletét megalapozatlannak, iratellenesnek és jogszabálysértőnek találta.

Elsősorban azt sérelmezte, hogy ügyvéd mivoltában minősítette hátrányosan a kifogásolt perbeli nyilatkozataival az alperes. Akként vélekedett, hogy a bíróságra vonatkozó etikai szabályok a törvényszéket a közjogi, és minden más funkciójában egyaránt kötik. Álláspontja szerint nagyfokú magyar nyelv-értés hiányára utal, hogy az elsőfokú bíróság az "Ugyancsak az előbbieket támasztja alá az a feltevés" kezdetű mondatot véleményként fogadta el, melyből kitűnik, hogy nyilvánvalóan nem tett eleget az általa sérelmezett szavak, mondatok vizsgálata iránti kötelezettségének. A „feltevés” tárgyi tényállításra utal, melyet egyébként részletesen kifejtett a beadványaiban, és amelyekre az elsőfokú bíróság nem is reflektált.

Felhívta a figyelmet arra, hogy a véleménybe „töltött” tényállítás nem lehet vélemény. Hangsúlyozta, hogy a tényállítás egyébként vélemény formát is ölthet, továbbá az ellenkérelem előadásánál is számon kérhető a perjogi szabályok alapelveként értelmezhető igazmondási kötelezettség, melyet az alperes nem tartott be.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helyes indokainál fogva történő helybenhagyását indítványozta. Előadta, hogy az minden vonatkozásban megalapozott és a jogszabályoknak megfelelő, továbbá kellő módon megindokolt. A fellebbezésében a felperes elő sem adta, hogy az elsőfokú bíróság határozatának a megváltoztatását mennyiben és milyen okból kívánja, a jogorvoslati kérelem ezért sem alkalmas az elsőfokú döntés megváltoztatására, annak alapján nem lehet olyan következtetésre jutni, hogy a felperes terhére személyiségi jogi jogsértés valósult volna meg.

Utalt továbbá arra is az alperes, hogy teljeskörűen fenntartja a per során az ellenkérelmében, érdemi védekezésében felhozottakat. Polgári perben tett nyilatkozat nem lehet alapja személyiségi jogi jogsértésnek. A sérelmezett előkészítő iratában megokolható módon bocsátkozott feltételezésekbe, melyek véleménynyilvánításként vizsgálhatóak. Előadta azt is, hogy a sérelmezett beadványt nem közhatalmat gyakorló bírósággént nyújtotta be az alapperben, hanem a felperes által perbevont, ellenkérelmet benyújtó alperesként.

A felperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság az általa helyesen megállapított tényállás és felhívott jogszabályi rendelkezések alapján indokaiban is helytálló érdemi döntést hozott, mellyel a Fővárosi Ítéltábla teljeskörűen egyetért.

A fellebbezésben felhozottakra az alábbiakat emeli ki.

Egységes a bírói gyakorlat abban a kérdéskörben, hogy a perbeli nyilatkozatok nem eredményezik a személyiségi jogok megsértését, ha azok a per tárgyával összefüggésben állnak, a fél álláspontjának alátámasztására szolgálnak és kifejezőmódjukban nem tekinthetők indokolatlanul sértőnek, bántónak, vagy lealázónak. A peres eljárás során előadott nyilatkozatok még abban az esetben sem alkalmasak a személyhez fűződő jog megsértésének a megállapítására, ha a bizonyítás tükrében utóbb valótlannak bizonyulnak. (BDT 2006. 1429)

Senkit nem érhet hátrány amiatt, ha a vele szemben indított perben a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményeit betartva védekezik, és ennek során olyan tényelőadást vagy véleményt fogalmaz meg, amely alkalmas lehet az ellenérdekű fél negatív színben való feltüntetésére. (BDT 2018. 3901)

Az eseti döntéssel kapcsolatban kiemeli az ítéltábla, hogy a felperes által sérelmezett, 2017. június 29-én kelt alperesi beadványban foglalt kifejezéseket a felperes kártérítési igényével szemben benyújtott érdemi védekezésként csatolta az alperes, mellyel a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményeinek a figyelembevételével, a felperes személyiségi jogait nem sértve járt el.

Az Alaptörvény XV. cikke (1) bekezdésének első fordulatóból, mint a törvény előtti egyenlőséget rögzítő alkotmányos alapjogi rendelkezésből a polgári perben alapvetően az következik, hogy maga az eljárás kontradiktórius, a kétoldalú meghallgatás elvén nyugszik. Ebből fakad, hogy a felperes az igényét polgári per útján érvényesítheti, míg az alperesnek törvényben biztosított joga és lehetősége a keresettel szembeni védekezés. Mindkét fél meghallgatásának az egész eljárást meghatározó jogelvéből fakad, hogy a bíróság úgy a felperes, mint az alperes részére lehetőséget teremt arra, hogy a másik fél tényelőadására, jogi álláspontjára vonatkozó saját véleményét, tényelőadását perjogi keretek között megfelelően kifejtse.

Kiemeli az ítéltábla, hogy az alapjogi követelményekből, és a polgári per fent vázolt elvéből adódó, a felek jogegyenlőségével kapcsolatos rendelkezések valamennyi peres félre, így -

amennyiben vele szemben támasztanak igényt - a bíróságra is kiterjednek, ezért a törvényszék sem fosztható meg attól a lehetőségtől, hogy a jogszabályok adta keretek között védekezzen, perbevont alperesként a felperes keresetére és tényelőadására a vélekedését, a perrel kapcsolatos álláspontját megfelelően előadja.

A periratokból megállapítható, hogy a ... Törvényszék előtt ... számú perben a felperes maga csatolta be a ... Bíróság ... számú ítéletét, az ebben foglaltakra tett észrevételekkel az alperes a védekezése körében nem lépte át az adott eljárás kereteit, azok alapvetően a véleményét fejezték ki.

Itt hívja fel a másodfokú bíróság ismételten a figyelmet a fent vázolt bírói gyakorlat szerint arra, hogy még az utóbb valótlannak bizonyult perbeli hivatkozások sem alkalmasak személyiségi jogi jogsértés megállapítására, a következtetésként összegzett vélemények ilyenek végkép nem tekinthetők.

Mindebből kifolyólag vizsgálta a Fővárosi Ítéltábla, hogy túllépte-e az alperes a szabad véleménynyilvánítás alkotmányos kereteit, figyelemmel a kialakult alkotmánybírósági gyakorlatra [36/1994. (VI. 24.) AB határozat].

A vélemény-nyilvánítási szabadság alkotmányos elve minden értékítéletre egyaránt kiterjedő jogelv, melyből nem zárhatóak ki még az adott esetben hamis, értéktelen, érzelmeken, vagy hamis érveken nyugvó, túlzott, felfokozott vélemények sem.

Az alperesi beadványban foglalt „felmerül a gyanú” kezdetű mondatban véleménynyilvánításként adta elő az alperes a korábbi felperesi perindítással kapcsolatban tett feltevését, míg a módosított kereset alapjául szolgáló mondatban ismét feltételezésbe bocsátkozott, amikor hangot adott annak a véleményének, hogy az általa hivatkozott perben született kötelezésnek a felperes nem tett eleget, mely vélekedés becsület, vagy jóhírnév sértő voltára való hivatkozás minden alapot nélkülöz.

Észlelte a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság a személyek polgári jogi védelmével kapcsolatos, tárgyi illetékfeljegyzési jogos perben a per tárgyának az értékét a felperes által kért sérelemdíj mértékében látta megállapíthatónak. Ezzel szemben az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (későbbiben: Itv.) 39. § (3) bekezdés c) pontja és 42. § (1) bekezdésének a) pontja szerint kalkulálható, a felperes elsőfokú pervesztessége okán megfizetendő kereseti illeték összege 36.000 forint.

A régi Pp. 253. § (3) bekezdésének utolsó fordulata szerint a másodfokú bíróság a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül határoz a le nem rótt illeték, valamint az állam által előlegezett és meg nem térült költség megfizetéséről, ezért a le nem rótt illeték körében hozott elsőfokú rendelkezés erre irányuló jogorvoslati kérelem hiányában is módosítható volt.

A kifejtettekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a régi Pp. 253. § (2) bekezdése alapján csupán a kereseti illeték mértékét nézve változtatta meg, a per főtárgyát érintően helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért az államnak járó - az illetékügyi hatóság külön felhívására - a fent hivatkozott 600.000 forint perértékhez igazodó, az Itv. 46. § (1) bekezdésén alapuló 48.000 forint fellebbezési illeték megfizetésére is köteles.

Az alperesnek másodfokú perköltség iránti igénye nem merült fel.

Budapest, 2018. szeptember 27.

. Hercsik Zita s.k.

a tanács elnöke

Kepesné dr. Bekő Borbála s.k.

előadó bíró

Dr. Kovács Éva s.k.

bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő